

Φαράγγι Καμαριώτη

Κείμενο - Φωτό:
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ,
Οδηγός - Εκπαιδευτής EFC, CAF, ΣΟΕ.

Το απόλυτο φαράγγι με πολλές απαιτήσεις. Ένα φαράγγι που τα έχει όλα!

Η Οίτη είναι ένα βουνό απόκρημνο και δυσκολοδιάβατο, προσεγγίζεται ορειβατικά με αρκετή δυσκολία και ακόμα δυσκολότερα μπορεί κανείς να τη διασχίσει λόγω του μεγάλου μήκους της.

Λίγες και συγκεκριμένες ορειβατικές και πεζοπορικές διαδρομές είναι γνωστές, κυρίως από τα χωριά Παύλιανη και Πυρά στη νότια πλευρά του βουνού και από την Υπάτη στη βόρεια πλευρά του, που αποτελούν και τις πλέον κλασικές διαδρομές.

Οι δυτικές πλευρές της Οίτης είναι περίπου άγνωστες, ενώ οι βορειοανατολικές απρόσιτες και κρημνώδεις. Στα χαμηλά υψόμετρα της ανατολικής πλευράς του βουνού περνά η σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών - Λαμίας προσφέροντας μια ενδιαφέρουσα και "διαφορετική" πεζοπορική διαδρομή πάνω στις γραμμές του τρένου.

Η διάσχιση του ποταμού Ασωπού που αποτελεί το φυσικό όριο της Οίτης με το Καλλίδρομο, είναι μια καθιερωμένη διάσχιση ποταμού που την πραγματοποιούν κάθε χρόνο εκατοντάδες πεζοπόροι. Το μεγαλύτερο τμήμα της Οίτης, από τους πρόποδες της μέχρι την ψηλότερη κορφή της τον Πύργο (2152 μ), βρίσκεται στη διοικητική περιφέρεια του Δήμου Υπάτης.

Η χλωρίδα της Οίτης και ειδικά της ανατολικής πλευράς και μέχρι τα 700 μέτρα, περίπου υψόμετρο αποτελείται από την τυπική μεσογειακή βλάστηση με τα πουρνάρια, τις κουμαριές, τα φυλίκια, τις αριές, τα σχίνα, τους κότινους, τα σουμάκια, τις μυρτιές, τους μέλεγγους, τις κουτσουπιές, τις κοκορεβιθιές, τους γάβρους, τις οστριές, τις βελανιδιές και τις ελάχιστες φλαμουριές. Πιο πάνω και μέχρι τα 1800 μέτρα περίπου, στη δεύτερη ζώνη, κυριαρχούν τα ελατοδάση. Απέραντες εκτάσεις καλύπτονται από την κεφαλληνιακή ελάτη, κι ανάμεσα, συστάδες αγριόκεδρου και μαλόκεδρου ενώ ο ίταμος, το αρκουδοπούρναρο και το σφενδάμι είναι πιο αραιά.

Σε πολύ λίγα μέρη του βουνού υπάρχουν κάποιες συστάδες μαυρόπευκων.

Στα ρέματα βρίσκουμε τον πλάτανο, ψηλότερα την ιτιά και χαμηλότερα την πικροδάφνη.

Ιστορική φωτογραφία του 1938 με τα Λουτρά Υπάτης και στο βάθος το φαράγγι του Καμαριώτη.

Το μονοπάτι για το Αμπελάκι και η πολύ καλή ομάδα που το κατέβηκε στις 25 Απριλίου 2010.

Η κρυφή αλλαγή του Καμαριώτη, είναι ένα λίγο προσοχή και ειδικά όταν έχει πολύ νερό!

Η πανίδα της από τη μεριά των μεγάλων θηλαστικών είναι ο λύκος, το αγριογούρουνο, λίγα ζαρκάδια και αγριόγιδα και αρκετοί λαγοί. Μεγαλύτεροι είναι οι πληθυσμοί της αλεπούς και του σκίουρου (βερβέρα), ενώ σημαντική είναι και η παρουσία της νυφίτσας, του ασβού, του κουναβιού, του σκαντζόχοιρου, του μωξού και άλλων μικρών τρωκτικών. Από ερπετά συναντάμε την οχιά και τη δενδρογαλιά. Στον ουρανό της Οίτης γυροπετάει ακόμα ο χρυσαετός και πολλά γεράκια, ενώ μέσα στα δάση αισθητή είναι η παρουσία των δρυοκολαπτών, από τα δεκάδες χιλιοτρυπημένα ξερά έλατα. Με λίγη υπομονή θα δείτε τη μαυροτσικλητάρα, την πρασινοτσικλητάρα και το στικτό δρυοκολάπτη να πετάνε με μεγάλες καμπύλες από κορφή σε κορφή. Πάνε πολλά χρόνια που τα όρνια και οι γίπες εξαφανίστηκαν κι από την Οίτη. Μένουν οι διηγήσεις των γεροντότερων για το δέος που τους προξενούσαν.

Το 2005 ο Δήμος Υπάτης ανέδειξε πολλές άγνωστες πεζοπορικές διαδρομές που βρίσκονται κυρίως στη βόρεια πλευρά του βουνού. Οι διαδρομές ξεκινούν από τα χωριά Υπάτη, Λουτρά Υπάτης, Καστανιά και Νεοχώρι και κατευθύνονται προς τις κορυφές του βουνού. Η μεγάλη υψομετρική διαφορά των κορυφών της Οίτης από τα χωριά έναρξης των διαδρομών καθιστούν αυτές αρκετά δύσκολες αλλά συνάμα και γοητευτικές. Οι περισσότερες μέχρι τα αλπικά υψόμετρα κινούνται σε πυκνά ελατοδάση. Εντύπωση προκαλεί ότι το έλατο ευδοκμεί σε χωριά με χαμηλό υψόμετρο όπως τα Λουτρά Υπάτης και η Υπάτη που βρίσκονται αντίστοιχα στα 80 και 400μ.

Οι περισσότερες πεζοπορικές διαδρομές συγκλίνουν στο καταφύγιο της Οίτης που βρίσκεται σε υψόμετρο 1760μ. Σε πολλές διαδρομές υπάρχει ικανοποιητική σήμανση με κόκκινα βαψίματα και πινακίδες ενώ σε άλλες δεν υπάρχει καμία ένδειξη. Μια όμορφη διαδρομή που κινείται στις βόρειες πλαγιές της Οίτης, προσφέροντας απεριόριστη θέα στην κοιλάδα του Σπερχειού, τα μακρινότερα καμποχώρια και τα Λουτρά Υπάτης. Είναι το μονοπάτι για το φαράγγι του Καμαριώτη.

Η αφετηρία της διαδρομής είναι στο Αργυροχώρι. Στην αρχή είναι λίγο απότομη μέχρι να τραβησάρετε την πλαγιά. Μετά μέχρι να φτάσετε στο μικρό πλάτωμα, το Αμπελάκι, είναι ομαλή. Στις αρχές του περασμένου αιώνα το Αμπελάκι το καλλιεργούσαν οι κάτοικοι του Αργυροχωρίου και οι σπηλιές που συναντάτε στη διαδρομή αποτελούσαν κρυψώνες ειδικά στα χρόνια της Γερμανι-

κής κατοχής. Για να βρείτε το κοντινότερο σημείο που πρέπει να αφήσετε το αυτοκίνητό σας, θα πρέπει να ξεκινήσετε από το Αργυροχώρι με κατεύθυνση τον Καμαριώτη. Αφήστε το αυτοκίνητό σας σε ένα μεγάλο αλώνι και μετά γυρίστε πίσω προς το Αργυροχώρι. Πριν το χωριό θα δείτε το εκκλησάκι του Αγ. Αθανασίου. Εκεί παρκάρετε τα αυτοκίνητά σας αν δεν είναι 4Χ4, ειδώλως συνεχίστε και μετά την εκκλησία θα βρείτε έναν πολύ ανηφορικό χωματόδρομο που τον τέμνει διαρκώς το μονοπάτι και τον πάτε μέχρι το τέλος του. Στο τέλος του απότομου χωματόδρομου έχει μεγάλα πλατάνια και μια παλιά πέτρινη ποτίστρα. Εκεί θα βρείτε μονοπάτι που φεύγει αριστερά σας, δηλαδή ανατολικά. Πάνω στο μονοπάτι θα διακρίνετε σημάδια που σας οδηγούν μέχρι την περιοχή «Αμπελάκια» όπου θα συναντήσετε ένα μικρό λιβάδι και μια βρύση όπου από κάτω είναι και το φαράγγι. Πάνω από τη βρύση συνεχίζει το μονοπάτι τραβερσάροντας παράλληλα με τον Καμαριώτη. Σε λίγο το μονοπάτι τελειώνει κι αρχίζετε να κατεβαίνετε με προσοχή μέσα από ένα ρεματάκι μέχρι να βρείτε ένα χαμηλό δέντρο με έναν κόκκινο ιμάντα. Από εκεί θα ξεκινήσετε να κατεβαίνετε κάνοντας 3 συνεχόμενα ραπέλ, για να βρεθείτε μέσα στο φαράγγι. Σ' αυτό το σημείο να είστε λίγο προσεκτικοί. Επίσης μπορείτε να προσεγγίσετε την κοίτη του φαραγγιού συνεχίζοντας το μονοπάτι αλλά δεν είναι ευδιάκριτο και θα βρεθείτε μπροστά στον γκρεμό. Όλη η διαδρομή από το Αργυροχώρι έως την είσοδο του φαραγγιού είναι 3 ώρες με τα πόδια και 1 ώρα αν πάτε με αυτοκίνητο 4Χ4 μέχρι το τέλος του κακοτράχαλου χωματόδρομου. Οι καταρράκτες του Καμαριώτη είναι 50! Από τον έναν καταρράκτη στον άλλον περπατάμε ελάχιστα. Το μήκος του είναι 1750 μέτρα και η υψομετρική του διαφορά 630 μέτρα. Η καλύτερη εποχή για την κατάβαση του Καμαριώτη είναι την Άνοιξη που λιώνουν τα χιόνια και το φαράγγι κατεβάζει νερό. Η διάσχιση αυτού του φαραγγιού είναι για άτομα που δεν στερούνται από μια στοιχειώδη φυσική κατάσταση και με μια σχετική εμπειρία στο canyoning. Μόλις φθάσετε στην έξοδο του φαραγγιού, θα πρέπει να πάτε αριστερά, από ένα αρκετά κατηφορικό μονοπάτι. Στο τέλος του μονοπατιού είναι ένα μεγάλο λιβάδι. Μην επιχειρήσετε να κατέβετε το φαράγγι αν δεν υπάρχουν μαζί σας έμπειροι οδηγοί. Οι ομάδες πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές την περίοδο που το φαράγγι κατεβάζει πολύ νερό! Η εποχή που έγινε η πρώτη διάσχιση του, ήταν στις 20 και 21 Οκτωβρίου 2001 από 7μελή ομάδα με εμένα επικεφαλής, ξεκινώντας από την αρχή του σε υψόμετρο 1420 μέτρα. Χρειάστηκαν 2 ημέρες για όλη τη διάσχισή του και παράλληλα την πρώτη του ασφάλιση. Το συνολικό μήκος του Καμαριώτη είναι 63χλμ. Την πρώτη ημέρα εξερευνήθηκε η μισή διαδρομή και η ομάδα διανυκτέρευσε μέσα στο φαράγγι, σε υψόμετρο 740 μέτρων, κατεβαίνοντας τους πρώτους 27 καταρράκτες. Την επόμενη μέρα η ομάδα ασφάλισε και τους υπόλοιπους 57 καταρράκτες. Δηλαδή το φαράγγι έχει σύνολο 84 καταρράκτες! Από τότε μέχρι σήμερα διασχίζεται μόνο το δεύτερο τμήμα του φαραγγιού το οποίο είναι και το πιο αξιόλογο και έχουν γίνει κατά διαστήματα βελτιώσεις των ασφαλειών του. Γενικά ο Καμαριώτης είναι ένα φαράγγι μόνο για κανιονίστες με καλή κίνηση προσφέροντας μοναδικές εικόνες κι εμπειρίες.

Εικόνες 1-6. Από το πρώτο τμήμα του φαραγγιού το οποίο είναι αρκετά όμορφο. Μας δίνει πολλές βουτιές, τσουλήθρες και όμορφη φύση.

Εικόνες 7-10. Το δεύτερο τμήμα του Καμαριώτη με περισσότερα τεχνικά περάσματα και απαιτήσεις καλής κίνησης ομάδας.

Μέγα ρέμα

Μαυρομματίου

Δήμου Μουζακίου Καρδίτσας

Κείμενο **Ε. ΕΥΤΥΧΙΑΔΗΣ**, γιατρός, μέλος Ε.Σ.Ε.Φ.

Φωτογραφίες **Α. ΠΑΝΤΕΛΗΣ**, μέλος του Δ.Σ. του Ε.Ο.Σ. Καρδίτσας

Επιμέλεια κειμένου **Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ**, γιατρός, μέλος του Δ.Σ. του Ε.Σ.Ε.Φ.

Οδηγούμε στα ριζά του βουνού στον επαρχιακό δρόμο Καρδίτσας - Μουζακίου. Η διαδρομή είναι πανέμορφη, ειδικά την άνοιξη με τα καταπράσινα χωράφια, τα ανθισμένα δένδρα και τα αγριολούλουδα. Λίγα χιλιόμετρα μετά την πόλη της Καρδίτσας, στα αριστερά μας, το κέντρο ελεύθερης ιππασίας «Πήγασος» στη Λοξάδα. Ψηλά στους λόφους βλέπουμε τα όμορφα χωριά Κανάλια και Φανάρι. Δίπλα στέκει επιβλητικό το βυζαντινό κάστρο του Φαναριού που είχαμε διακρίνει από μακριά. Αξίζει να το επισκεφθούμε και υπάρχει δυνατότητα ακόμη και ιππεύοντας ένα από τα άλογα του «Πήγασου»-ιππικός όμιλος στη Λοξάδα- με οδηγό το Φώτη (τηλ.6976637003). Από την πολιτεία, που υπήρχε εδώ στα βυζαντινά χρόνια, σώθηκε μόνο η ακρόπολη, ένα φρούριο έκτασης 2,6 στρεμμάτων, πολυγωνικού σχήματος, με την κύρια είσοδο στο νότο. Τα τείχη έχουν πλάτος 2 μέτρα, εξωτερικό ύψος 9-13 μέτρα και ενισχύονται κατά διαστήματα από έξι πύργους, που είναι ενσωματωμένοι στην κατασκευή ή και εξέχουν προς τα έξω. Το φρούριο χρονολογείται από τον 13ο αιώνα και συνδέθηκε με τον έλεγχο των διαβάσεων της Πίνδου και ιδιαίτερα του δρόμου Τρικάλων - Άρτας. Παράλλη-

λα είχε και την εποπτεία μεγάλου μέρους του θεσσαλικού κάμπου, μαζί με το φρούριο των Τρικάλων, με το οποίο βρισκόταν σε άμεση επικοινωνία. Το φρούριο καταλήφθηκε το 1393 για πρώτη φορά από τους Τούρκους και στους επόμενους αιώνες επισκευάστηκε πολλές φορές και χρησιμοποιήθηκε ως οχυρό μέχρι και τον 20ο αιώνα.

Συνεχίζουμε τη διαδρομή μας και μετά από 20 λεπτά ευχάριστης οδήγησης, φτάνουμε στο Μαυρομάτι, χωριό στο οποίο γεννήθηκε ο Γεώργιος Καραϊσκάκης. Αμέσως μετά συναντάμε στα δεξιά μας διασταύρωση για Γελάνθη. Αξίζει να κάνουμε μια παράκαμψη και σε 3 χιλιόμετρα θα συναντήσουμε τα ερείπια της πρώτης κάθετης μονάδας παραγωγής ζάχαρης στην Ελλάδα. Το εργοστάσιο χτίστηκε το 1894 στη θέση «Κιούρκα», από τον ηπειρωτικής καταγωγής ομογενή τραπεζίτη της Κωνσταντινούπολης Χρηστάκη Ζωγράφου (βλέπε περιοχή Ζωγράφου στην Αθήνα), τοπικά της εποχής, που είχε στην κατοχή του 500.000 στρέμματα τοιφλίκια στη δυτική Θεσσαλία. Το εργοστάσιο σχεδιάστηκε από Γάλλους μηχανικούς και εξοπλίστηκε με γαλλικά μηχανήματα, κόστισε περίπου 1.600.000 γαλλικά φράγκα εποχής και ήταν δυναμικότητας 1500 τόνων ετησίως, ποσότητα δι-

Άποψη από το εσωτερικό του φαράγγιού

Εικόνα από την ασφάλιση

Εργασία και χαρά

Ιππασία στο Φανάρι

κεια περίπου τέσσερις ώρες και τοποθετήθηκαν σε όλες τις καταβάσεις διπλά ρελέ με ανοξείδωτα υλικά, που ήταν προσφορά της www.rockland.gr. Εκτός των καινούργιων ασφαλίσεων, έγινε και νέα χαρτογράφηση. Το φαράγγι έχει νερό από Δεκέμβριο έως και τέλη Μαΐου, ανάλογα τον καιρό και ιδανικότερη εποχή για να το διασχίσει κανείς είναι οι μήνες Μάρτιος-Απρίλιος. Στις 31 Μαρτίου 2010 έγινε νυχτερινή διάσχιση του φαραγγιού, από πενταμελή ομάδα (Ε.Ο.Σ. Καρδίτσας και Ε.Σ.Ε.Φ.) και τοποθετήθηκε μια κατηγορική τραβέρσα πρόσβασης στον πρώτο καταρράκτη, η οποία χρησιμοποιείται μόνο σε πολλά νερά και μία παράκαμψη στον τρίτο καταρράκτη. Η ευρύτερη περιοχή συνδυάζει πολλές ευκαιρίες για επαφή με τη φύση (αναρχητικά πεδία, λίμνη Πλαστήρα, πεζοπορικές και ορειβατικές διαδρομές στα Άγραφα, ποδήλατο βουνού, και άλλα).

Οι πληροφορίες για τα κτήρια και την ιστορία της περιοχής έχουν αντληθεί από το έργο «Οδοιπορικό στα Μνημεία του νομού Καρδίτσας», έκδοση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Καρδίτσας 2007.

Ευχαριστούμε το Φωτεινό Ελευθέριο της εταιρείας Rockland, τηλ. 2104009826, για την παραχώρηση των υλικών ασφαλίσης.

Πληροφορίες: Ε.Ο.Σ.Καρδίτσας, τηλ. 6974397068 και 6974110853, Ε.Σ.Ε.Φ., τηλ. 6977594047 και 6977252105.

Λίγο πριν τη έξοδο

πλάσια από την εγγύρια κατανάλωση ζάχαρης της εποχής. Απασχολούσε σε μόνιμη βάση 200 περίπου εργάτες. Το εργοστάσιο αναγκάστηκε τελικά να κλείσει το 1909, λόγω των πολλών και ανυπέβλητων δυσκολιών, με αποκορύφωμα την εξέγερση των κολλήγων της περιοχής, γνωστής και ως αγροτικό ζήτημα. Δυστυχώς το κτήριο εμβαδού 2500 τετραγωνικών μέτρων και ύψους 85 μέτρων έχει αφαιρεθεί ερειπωμένο να μαραζώνει στην τύχη του.

Επιστροφή στον κεντρικό δρόμο και πριν τη γέφυρα του Πάμισου ποταμού στρίβουμε αριστερά και μετά από 100 μέτρα και πάλι αριστερά προς τη Δ.Ε.Η. Σε 800 μέτρα περίπου συναντάμε τη Δ.Ε.Η. και αμέσως μετά τις εγκαταστάσεις βλέπουμε τα νερά του Μίεγα Ρέματος, που χύνονται στον Πάμισο ποταμό. Εδώ είναι η έξοδος και αφήνουμε τα αυτοκίνητά μας. Για να πάμε στην είσοδο του φαραγγιού γυρίζουμε πίσω και στρίβουμε δεξιά προς Ιερά Μονή Αγίου Γεωργίου «Καραϊσκάκη» Μαυροματιού. Η μονή Αγίου Γεωργίου υπήρξε μία από τις σημαντικότερες μονές της αγραφιώτικης περιοχής και ιδρύθηκε στα τέλη του 16ου αιώνα. Το μικρό και κομψό καθολικό της είναι ένας τρίκογχος ναός, μια συνεπτυγμένη μορφή του αθωνικού τύπου, που εξαπλώθηκε σε πολλά μοναστήρια της περιοχής και ονομάστηκε τύπος μονών της Πίνδου ή τύπος Καραϊσκάκη. Οι τύχες της μονής συνδέθηκαν στα τέλη του 18ου αιώνα με τον ήρωα Γεώργιο Καραϊσκάκη, ο οποίος γεννήθηκε σε σπηλιά πάνω από το μοναστήρι, γι' αυτό και φέρει το όνομά του. Η μονή στεγάζει σήμερα πολυπληθή γυναικεία αδελφότητα, η οποία σχεδιάζει την αναβίωση του παλιού μοναστηριού. Ακολουθούμε τον ανηφορικό ασφαλτόδρομο

και σε 12 χιλιόμετρα λίγο πριν το μοναστήρι και στα δεξιά μας συναντάμε χωματόδρομο, που οδηγεί σε πλάτωμα με μια εκκλησιά. Εδώ αφήνουμε το αυτοκίνητό μας και ακολουθούμε στα αριστερά μας και νότια βατό και ευδιάκριτο μονοπάτι, που κατηφορίζει και σε πέντε λεπτά βρισκόμαστε στην είσοδο του φαραγγιού.

Το φαράγγι είναι μικρό σε μήκος, περίπου 700 μέτρα, αλλά ευχάριστο και αρκετά κάθετο. Έχει πολύ λίγο περπάτημα στην αρχή και στην έξοδό του, αλλά χρειάζεται προσοχή λόγω της ολισθηρότητας των πετρωμάτων του. Θα συναντήσουμε 6 καταρράκτες από 8-14 μέτρα και θα θαυμάσουμε τη θέα, που προσφέρει προς τον ποταμό Πάμισο και την πόλη του Μουζακίου. Μια ομάδα 4-5 ατόμων δεν θα χρειαστεί περισσότερο από μιάμιση ώρα για να το διασχίσει, γεγονός που το καθιστά ιδανικό για αρχάριους και για μύηση στο άθλημα. Το φαράγγι το κατέβηκε για πρώτη φορά ομάδα ορειβατών με επικεφαλής το Λάμπρη Χρήστο (ακόμα βρίσκουμε τα υλικά που χρησιμοποίησαν). Από τότε διάφορες ομάδες το έχουν διασχίσει, καθώς αναφέρεται σχεδόν σε όλους τους τουριστικούς οδηγούς της περιοχής.

Έτσι ο Ε.Ο.Σ. Καρδίτσας αποφάσισε να το βελτιώσει, σύμφωνα με τα γαλλικά πρότυπα, αντικαθιστώντας τα παλιά υλικά, ώστε να μπορεί να διασχίζεται με ασφάλεια. Ζήτησε τη βοήθεια του Ευτύχιου Ευτυχιάδη, μέλους του Ε.Σ.Ε.Φ. και φίλου του συλλόγου, που ανταποκρίθηκε άμεσα και οργάνωσε την αποστολή. Στην ομάδα συμμετείχαν δύο μέλη του Ε.Ο.Σ. Καρδίτσας, οι Άκης Γκένας και Απόστολος Παυτελής. Η βελτίωση έγινε στις 18 Μαρτίου 2010, είχε διάρ-